

Ukrajnában nyugalom van

A köztársaságban 20-áról 21-ére virradóra éjjel az ellenzék találkozóit követelt Kravcsuktól, az ukrán elnöktől, közben pedig rémhírek terjedtek el a városban, hogy Kijevbe érkezik a hadsereg. A városban szerdán este kilenc órára jelölték ki a találkozót az ellenzékkel, amely azon követelésének ákart hangot adni, hogy az ukrán elnök szálljon szembe a hatalomátvétellel. Ám a találkozó elején érkezett Lukjanov, vagyis a Legfelsőbb Tanács elnökének telefonja, s az ellenzék füle hallatára Kravcsuk a következőket mondta:

1. Lukjanov ne ismerje el a puccsot!
2. Az ukrán parlament sem teszi ezt!
3. Követeli Lukjanovtól, hogy augusztus 23-án a Legfelsőbb Tanács ülésén ott legyen Gorbacsov, valamint a többi köztársaság vezetője, különben Jelcinhez hasonló nyilatkozatot fog tenni.

A Független Ukrán Információs Szolgálat legfrissebb híre, hogy a nap második felében Gorbacsov Kravcsukot, az ukrán elnököt is felhívta és megköszönte annak támogatását. Elmondta, hogy még mindig a Krimben tartózkodik családjával együtt. Gorbacsov a telefonbeszélgetés során kijelentette, hogy a hatalomátvétel törvénytelen volt.

Ugyancsak fontos ukrán hír, hogy ma délelőtt 10 órakor összeül az Ukrán Parlament Elnöksége. A fő kérdés: a katonaság az ukrán törvényeknek legyen alárendelve. Eddig jogilag a KGB és a Belügyminisztérium az

ukrán hatalom alá tartozott, most a hadsereggel kapcsolatban is ezt követelik!

A kijevi utcákon egyébként tegnap este nyugalom volt. A néhány száz tüntető, akiknél nem volt egyéb, mint ukrán zászló, a kijevi főtéren kisebb demonstrációt tartott. Sem katonaságot, sem rendőrséget nem lehetett látni. Az emberek kevés információhoz jutnak. Valószínűleg Glusko, az ukrán KGB elnöke, és Kravcsuk is sejtette, hogy Krjucskov, vagyis a KGB első embere át fog állni. Mivel Glusko már tegnapelőtt, vagyis 20-án kijelentette, hogy csak az ukrán törvényes hatalmat ismeri el – és Kravcsuk is ezért telefonált Lukjanovnak, a Legfelsőbb Tanács elnökének.

KOVÁCS ANDRÁS

*

A délutáni moszkvai orosz parlamenti ülés után Boris Jelcin telefonon beszélt Kravcsuk ukrán elnökkel, és tájékoztatta őt az ülésen elfogadott határozatokról. Ukrajna elnöke a Köztársaság Elnöki Tanácsával egyetértésben kijelentette, hogy Ukrajnában a válság napjai alatt mindvégig a szovjet alkotmány, illetve az ukrán törvények voltak érvényben. Boris Jelcin kérte az ukrán hatóságokat, hogy amennyiben a puccsista vezérkar tagjai repülőgéppel Ukrajna területére próbálnának szökni, kényszerítsék leszállásra és tartóztassák le őket.

A magyar– szovjet határ nyugodt

Továbbra is az ország egyik legnagyobb határszakaszának számít a magyar–szovjet határ – válaszolt az MTI szerda reggeli kérdésére Zubek János alezredes, a Határőrség szóvivője. A forgalom mindkét irányban zavartalan.

A határőrizet megerősítésére nálunk egyelőre nem került sor – reagált a szóvivő a szlovák–szovjet határon elrendelt intézkedésekre. A magyar–szovjet határszakasz csupán 135 100 méter hosszú, s ennek

jelentős részét a Tisza, mint természetes védővonal alkotja.

A szóvivő fontosnak tartotta megemlíteni azt is, hogy a szerda reggelig befutott információk szerint Ukrajnában nincs érezhető hatása a rendkívüli állapot elrendelésének. A magyar határőrizeti szerveknek egyébként az ország más „végeire” is figyelniük kell: a jugoszláviai fejlemények és a magyar–román zöldhatár „forgalma” is igénybe veszik a határőröket.

Pusztaszer Milyen legyen a helyi adó?

Mindent egybevetve, Pusztaszer önkormányzata elégedett lehet, hiszen pénzügyi gazdálkodásukat tekintve az időarányos tervnek megfelelően költötték eddig a település működésére kapott több mint 25 millió forintot. Mindenekelőtt ez derült ki a tegnap tartott képviselő-testületi ülésen, amelyen a képviselők egyebek mellett arról határoztak, milyen hatáskörök gyakorlásáról mondanak le az ügyintézés meggyorsítása érdekében a polgármester javára. Vitaindító beszélgetésnek szánva eszmét cseréltek a jövő évi adó bevezetésének lehetőségeiről. Kérték a képviselők, mielőbb kapjanak részletes, pontos tájékoztatást az adózás tervezett rendjéről, a különböző variánsok előnyeiről és hátrányairól, mert csak így módon tudnak érdemben dönteni.

Két szolgálati lakás használatbavételi díjának visszatérítését ugyan elfogadta a testület, de valamennyien azzal értettek egyet, hogy a jövőben az új bérleti szerződések megkötésekor ne vállaljon a hivatal kötelezettséget a lakás használatbavételi díj visszatérítésére. Javasolták: ésszerűbben sáfárkodjanak a szolgálati otthonokkal. Kertész László polgármester arról is tájékoztatta a testületet, hogy éppen mostában mérik fel az önkormányzati épületek állagát, és bizony akad hely, ahol nem odázható el tovább az épület rendbehozása. Ilyen például a falu nyugdíjasklubja. Szép gesztusként a képviselők a Nemzeti Emlék hely Alapítványra – melynek célja az 1956-os rákoskeresztúri közös nemzeti emlékhely létrehozása – saját zsebből adományoztak, és erre hívják fel a falu lakóit is. A következő ülés, amelynek időpontja október 14-e, a falu nyilvánossága előtt zajlik, hiszen közmeghallgatás lesz. Természetesen a legfontosabb téma: a jövő évi adó.

G. E.

A német nagykövet véleménye

Szeged fontos város

„A megválasztásom óta eltelt nyolc hónapban volt szerencsém tapasztalni, hogy a nyugati diplomácia vezetői milyen jól ismerik a magyarországi viszonyokat, nemkülönben városunk helyzetét. Németország nagyköveteinek alapos Szeged-ismerete azonban zavarba hozott” – mondotta mintegy jellemzőképpen dr. Lippai Pál polgármester a Német Szövetségi Köztársaság budapesti nagykövetéről, dr. Alexander Arnotról, aki tegnap egynapos látogatást tett városunkban. A városházán elfogyasztott ebéd után jutott egy kevés ideje arra is, hogy lapunknak rövid interjút adjon.

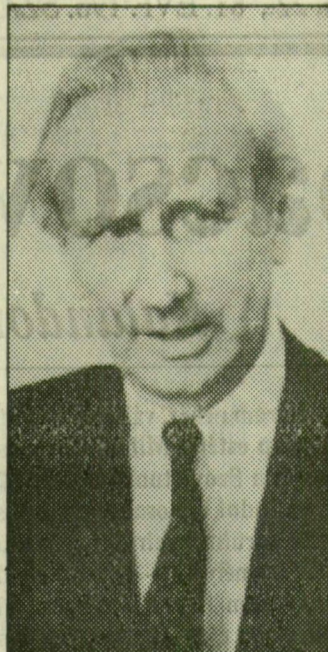
– A polgármester úr által dicsért Szeged-ismerete nyilván annak is köszönhető, hogy nem először jár városunkban.

– Két és fél éves magyarországi megbízatásom alatt háromszor tettem hivatalos látogatást Szegeden. Ám első alkalommal kerestem fel a város első demokratikusan megválasztott polgármesterét.

– E látogatást tehát a kapcsolatfelvétel, az ismerkedés szándéka vezette?

– Igen. Hiszen minden nagykövet célja, hogy az országot, ahol dolgozik, s annak valamennyi felelős személyiségét megismerje, velük személyes kontaktusba kerüljön. A rendszerváltást követően új emberek kerültek vezető pozíciókba, akikkel „munkaköri köteleesség” a kapcsolatot felvenni. Most, az önök nagyon fontos városának új polgármesterét szeretném megismerni, s egyúttal tájékozódni arról, hogy Szeged sorsa miként alakult.

– A néhány órás tájékoztató beszélgetést követően – amit a polgármester úrral folytatott – csak benyomásai lehetnek városunk sorsának alakulásáról.

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

– Valóban, e rövid idő alatt csak benyomásokat szerezhettem. Ám úgy látom, a polgármester úr a rendelkezésre álló meglehetősen kevés eszközzel a város javát szolgáló legjobb megoldásokat keresi, meghozza igen dinamikus.

– Általános tájékozódásról, avagy már esetleg konkrét ügyekről is szó esett a délelőtti megbeszélésen?

– Egyelőre ismerkedem a város és a régió jelenlegi gazdasági, szociális és kulturális helyzetével. Érdekel a pénzügyi helyzet is, az itt folyó privatizáció, az esetleges német érdekltség Szeged gazdaságában.

– Talán ez utóbbi miatt kereste fel a Szegedi Ruhagyárat?

– Igen, a programban előzetesen nem szerepelt ez a látogatás, ám mivel hallottam, hogy a gyár német partnereket keres, a helyszínen szerettem volna tájékozódni. Erre módot teremtettek, és örömmel értesültem ott arról, hogy megszületően van egy német kapcsolat. Országom női ruhákat importálna a Szegedi Ruhagyárból. Egyelőre csak ide sikerült eljutnom, de majd egy

későbbi látogatás alkalmával szeretnék a város nagyobb gyáraiba, üzemibe – mint például a szalámigyár – is ellátogatni.

– Nem tartozik a szegedi látogatáshoz, de nem hagyhatom ki a kérdést. – miután egy világ erről beszél –, hogyan vélekedik a szovjetunióbeli történeésekről olyan ország polgára, amelyik erősen támogatta a gorbacsovi politikát?

– Nem rendelkezem mindenre kiterjedő információkkal, ezért engedje meg nekem, hogy kormányom véleményét mondjam. Azt kívánjuk, hogy a régi alkotmányos helyzetet állítsák vissza, Gorbacsov tölthesse be újra hivatalát. Az európai kormányokkal együtt mi is azokat az erőket, amelyek Jelcinhez hasonló ellenállást fejtenek ki, messzemenően támogatjuk.

– A németek számára mit jelent, hogy még nem fejeződött be a szovjet csapatkivonás?

– A szövetségi köztársaság bizakodással teli, hogy a 272 ezer szovjet katonát a tervek szerint kivonják. A németországi szovjet főparancsnokság is ilyen értelemben nyilatkozott.

– Végezetül kanyarodjunk vissza Szegedre. Milyen program vár önre délután?

– Találkozom Csongrád megye német ajtú polgárainak képviselőivel, majd a köztársasági megbízott úrral, este pedig megnézem a Macskák szabadtéri előadását.

– Akkor viszont nem láthatja a német TBV Lemgo kézilabdacsapatainak fellépését az újszegedi Sportsarnokban.

– Erről nem tudtam. De lehet, hogy szorítunk rá időt.

KALOCSAI KATALIN

Rúzsza

Hatáskörök és adós jövőd

A szociális segély, de különösen a gyors elbírálást igénylő rendkívüli nevelési és szociális segélyek odaítélése nagy felelősséggel jár, s ugyanakkor igényli a széles körű, megalapozott tájékozódást. Nem véletlenül esett szót bő órán keresztül Rúzsza község tegnapi képviselőtestületi ülésén az egyes önkormányzati hatáskörök átruházásával és a szervezeti-működési szabályzat módosításával kapcsolatos napirendnél éppen e témakörrel. A vitában – helybéli lakosok érdeklődésétől kísérve – a fontosabb önkormányzati feladatkörök, közszolgáltatások ellátására létrehozható bizottságokról hangzottak el érvek és ellenérvek. Végül a testület úgy döntött, hogy a működő pénzügyi ellenőrző bizottság után már csak egy bizottságot hoz létre, az egészségügyi-, szociális és kulturális feladatok ellátására, négy képviselő taggal, valamint három külső delegált résztvevővel. A rendkívüli szociális és nevelési segélyek elbírálását a polgármesterre bízták, aki a pénzügyi bizottság ellenőrző bizottság segítségével veszi ehhez igénybe. A további egészségügyi, szociális és kulturális hatáskörök átruházásának részletes kidolgozását a következő ülésre halasztották.

Az 1991. évi költségvetés első félévi teljesítéséről szóló beszámoló Papp János polgármester előterjesztésében

B. P.

Fenyegetett-e a szovjet veszély?

Az országnak vannak nyugati garanciái

– Ön szerint rejtett-e volna veszélyeket Magyarország számára egy esetleges szovjet konzervatív konszolidáció?

– Egy olyan fordulat, amely a Szovjetunióban ortodox kommunista, és a hadseregbe támaszkodó erőket juttat hatalomra, feltétlenül veszélyt jelentett volna egész Európára nézve, s ezt mi, mint szomszédos állam fokozottan éreztük volna. De e veszély inkább a politikai értelemben vett és már kialakult új katonai védelmi egyensúlyra vonatkozik, nem közvetlenül az ország szuverenitására. Azt hiszem, az 1956-os beavatkozáshoz hasonló akciótól semmiképp nem kellett tartanunk. Egyrészt azért, mert a Szovjetunió jelenleg saját belső gondjaival küszködik, másrészt pedig mert tudatában van annak, hogy a mai ENSZ már nem ugyanaz, amelyik 1956-ban oly lassan és nehézkesen foglalt állást. Az iraki háború bebizonyította ezt. Ezenkívül pedig – bármilyen konfliktushelyzetben – az Európai Közösség és az EBEÉ válságkezelő mechanizmusai is életbe lépnének. Egyszóval, úgy látom, konkrét veszély nem lett volna.

– A szovjet incidens nyomán számít-e változásra a Nyugat és Magyar-

A szovjet államcsíny meghiúsult, de aligha van olyan magyar polgár, aki az utóbbi napokban ne gondolt volna arra: ha másként alakul, veszély fenyegetheti az ország szuverenitását. A magyar biztonságpolitika nemzetközi vonatkozásairól dr. Bratinka József országgyűlési képviselőt, a parlament külügyi bizottságának tagját, az Európa Tanács magyar alelnökét kérdeztük.

ország viszonyában?

– Igen; a szovjet konfliktus egyik közvetlen hatása máris érződik egyes nyugati politikuskok nyilatkozataiban: egyre többen sürgetik Magyarországot, Csehszlovákiát és Lengyelországot európai közösségi társulási szerződésének véglegesítését. Ilyen értelemben a Nyugat azt a következtetést vonja le, hogy a demokratikus közép-kelet-európai köztársaságok politikai és gazdasági integrálását fel kell gyorsítani. A szovjet válság azzal a tanulsággal szolgált, hogy a Varsói Szerződés megszűnte után kialakult veszélyeztetett zónát mielőbb be kell vonni az egységes biztonsági folyamatba.

– Véleménye szerint Magyarországnak kell-e arra törekednie, hogy konkrét szerződéseket kössön a nyugati katonai szervezetekkel?

– Magyarország ma olyan helyzetben van, amelyben a politikai értelemben vett semlegességet deklarálni nem teljes mértékben áll

érdekében, hiszen a semlegesség is csak egy bizonyos táborba sodorja az országot. A figyelmet érdemesebb inkább az összeurópai védelmi rendszerre összpontosítani. Ebben szerencsére már vannak nemzetközi garanciáink is, legalábbis olyan nemzetközi okmányok, amelyek alapján egy válságos helyzetben számíthatunk a Nyugat és az észak-amerikai államok segítségére. A kopenhágai szerződés és a Párizsi Charta, mint a helsinki folyamat részdokumentumai leszögezik, hogy a NATO biztonságpolitikai érdekei nem pusztán a NATO-országokra terjednek ki, hanem egész Európára, így Magyarországra is. Egyébként a NATO és a Nyugat-Európai Unió mellett Magyarországnak úgy mond kvázi-társult státusa van. A célunk egyelőre az, hogy e katonai szervezetekhez közeledve bizonyos megállapodások útján garanciákat szerezzünk a térség biztonságának védelmére. Végül is, úgy vélem, a

magyar biztonságpolitikai helyzet nem rossz.

– Az Európa Tanács állást foglal-e majd a szovjet hatalomátvételi kísérlet ügyében?

– A szovjet eseményeknek természetesen visszhangja lesz az Európa Tanácsban, ugyanúgy, ahogy a mostani, szeptemberi ülésen napirendre kerül a jugoszláv kérdés is. Ez fontos egy olyan szervezetben, amely az emberi jogok védelmének elősegítésére jött létre. Persze, ma már bizonyos, hogy mire ez az Európa Tanács elé kerül, addigra az úgynevezett szovjet válságnak már nem lesz aktualitása. Azok a neuralgikus pontok azonban megmaradnak, amelyekről eddig is szó volt – a balti államok önállósági törekvése vagy a szovjet részvétel az emberi jogi munkában. Most, a kedvező hírek ismeretében, látható: a konfliktushelyzet az élet igen egyszerűen és röviden oldotta meg. Véltetőleg a Szovjetunió történetében ez csupán egy epizód marad, egy furcsa, irracionális elemekben bővelkedő epizód, amilyenből többet megismertünk már.

S. P. S.